

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 6.2: Διαταραχές Προσωπικότητας II

Σιαφάκα Βασιλική

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τμήμα Λογοθεραπείας

Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων

Ενότητα 6.2: Διαταραχές Προσωπικότητας II

Σιαφάκα Βασιλική

Επίκουρος Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι φοιτητές να γνωρίζουν :

- Ποιες είναι οι διαταραχές της Ομάδας Γ.
- Ποια η αιτιολογία των διαταραχών της Ομάδας Γ.
- Τον επιπολασμό των διαταραχών προσωπικότητας στο γενικό πληθυσμό
- Τις θεραπευτικές προσεγγίσεις για τις διαταραχές προσωπικότητας

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά
 - 1.1 Αποφευκτική διαταραχή προσωπικότητας
 - 1.2 Εξαρτησιακή διαταραχή προσωπικότητας
 - 1.3 Ψυχαναγκαστική – καταναγκαστική διαταραχή
 - 1.4 Αιτιολογία των διαταραχών προσωπικότητας
 - 1.5 Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας

Διαταραχές Προσωπικότητας II

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (1 από 13)

1. Αποφευκτική
2. Εξαρτησιακή
3. Ψυχαναγκαστική – καταναγκαστική διαταραχή προσωπικότητας

Τα άτομα με τις διαταραχές αυτές έχουν την τάση να ανησυχούν και να βιώνουν ψυχική δυσφορία

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (2 από 13)

1. Αποφευκτική διαταραχή προσωπικότητας

Το άτομο παρουσιάζει τουλάχιστον τέσσερα από τα παρακάτω:

- Αποφεύγει επαγγελματικές δραστηριότητες που απαιτούν σημαντική διαπροσωπική επαφή, επειδή φοβάται την κριτική και την απόρριψη
- Είναι απρόθυμο να εμπλακεί με τους άλλους, εκτός αν τού είναι βέβαιο ότι τούς είναι αρεστό

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (3 από 13)

- Είναι πολύ συγκρατημένο όσον αφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις από φόβο μήπως ντροπιαστεί ή γελοιοποιηθεί
- Ασχολείται έντονα με το ενδεχόμενο ότι θα υποστεί κριτική ή απόρριψη
- Δείχνει συστολή σε άγνωστες διαπροσωπικές καταστάσεις, επειδή αισθάνεται ανεπαρκές

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (4 από 13)

- Θεωρεί τον εαυτό του αδέξιο, μη ελκυστικό και κατώτερο
- Διστάζει υπερβολικά να δοκιμάσει καινούργια πράγματα, επειδή φοβάται μήπως ντροπιαστεί
- Περίπου το 80% των ατόμων με αποφευκτική διαταραχή εμφανίζει παράλληλα μείζονα κατάθλιψη
- Η αποφευκτική διαταραχή μπορεί να αποτελεί μια πιο χρόνια παραλλαγή της γενικευμένης κοινωνικής φοβίας

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (5 από 13)

- **2. Εξαρτησιακή διαταραχή προσωπικότητας**
Το άτομο παρουσιάζει τουλάχιστον πέντε από τα παρακάτω:
 - Δυσκολεύεται να παίρνει αποφάσεις χωρίς να παίρνει συμβουλές και διαβεβαίωση από τους άλλους σε υπερβολικό βαθμό
 - Έχει ανάγκη να αναλαμβάνουν οι άλλοι την ευθύνη για τους περισσότερους τομείς της ζωής του

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (6 από 13)

- Δυσκολεύεται να διαφωνήσει με τους άλλους, επειδή φοβάται μήπως χάσει την υποστήριξή τους
- Δυσκολεύεται να κάνει πράγματα μόνο του, επειδή δεν έχει αυτοπεποίθηση
- Προσπαθεί να διασφαλίσει την αποδοχή και την υποστήριξη των άλλων, κάνοντας πράγματα που τού είναι δυσάρεστα

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη- φοβισμένη συμπεριφορά (7 από 13)

- Νιώθει αβοήθητο, όταν είναι μόνο του, επειδή δεν έχει εμπιστοσύνη στην ικανότητά του να χειριστεί τις διάφορες καταστάσεις χωρίς τη βοήθεια των άλλων
- Όταν μια σχέση του λήγει, αναζητά επειγόντως μια νέα σχέση
- Το απασχολεί έντονα ο φόβος ότι πρέπει να φροντίσει τον εαυτό του

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη –φοβισμένη συμπεριφορά (8 από 13)

Ο επιπολασμός είναι περίπου 1.5%, ενώ στην Ιαπωνία και στην Ινδία είναι υψηλότερος
Στις κοινωνίες αυτές ενθαρρύνονται κάποιες συμπεριφορές που θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμπεριφορές εξάρτησης

Συχνά εμφανίζεται παράλληλα με την αποφευκτική διαταραχή, καθώς και με διαταραχές της διάθεσης, με αγχώδεις διαταραχές και τη βουλιμία

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (9 από 13)

3. Ψυχαναγκαστική – καταναγκαστική διαταραχή
Το άτομο παρουσιάζει τουλάχιστον τέσσερα από τα παρακάτω:

- Ασχολείται έντονα με τους κανόνες, τις λεπτομέρειες και την οργάνωση, σε βαθμό που χάνεται η ουσία της δραστηριότητας
- Εμφανίζει υπερβολική τελειομανία, που παρεμποδίζει την ολοκλήρωση των έργων που αναλαμβάνει

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (10 από 13)

- Δείχνει υπερβολική αφοσίωση στη δουλειά, αποκλείοντας δραστηριότητες ψυχαγωγίας ή φιλίες
- Είναι άκαμπτο σε θέματα ηθικής
- Δυσκολεύεται να πετάξει άχρηστα αντικείμενα
- Διστάζει να αναθέσει πράγματα στους άλλους, εκτός αν αυτοί συμμορφώνονται με τα κριτήριά του
- Είναι φιλάργυρο

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (11 από 13)

- Παρουσιάζει ακαμψία και ισχυρογνωμοσύνη
- Οι διαπροσωπικές τους σχέσεις συχνά είναι φτωχές. Οι άλλοι τους θεωρούν ελεγκτικούς, αυστηρούς, τυπικούς και άκαμπτους
- Δεν περιλαμβάνει τους ψυχαναγκασμούς και τους καταναγκασμούς που αποτελούν βασικά στοιχεία της ψυχαναγκαστικής – καταναγκαστικής διαταραχής

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά (12 από 13)

Αιτιολογία:

Ελάχιστες έρευνες έχουν γίνει για την αιτιολογία αυτής της κατηγορίας διαταραχών προσωπικότητας

- **Αποφευκτική:** αντανακλά την επίδραση ενός περιβάλλοντος, στο οποίο το παιδί μαθαίνει να φοβάται άτομα και καταστάσεις, που οι περισσότεροι από εμάς θεωρούμε ότι δεν επιφυλάσσουν κινδύνους

Ομάδα Γ: Άτομα με αγχώδη – φοβισμένη συμπεριφορά(13 από 13)

Αιτιολογία:

- **Ψυχαναγκαστική – καταναγκαστική:** το άτομο φοβάται μήπως χάσει τον έλεγχο και το διαχειρίζεται μέσω της υπερανάπληρωσης (Freud: καθήλωση στο πρωκτικό στάδιο της ψυχοσεξουαλικής ανάπτυξης)
- **Εξαρτησιακή:** συνέπεια υπερπροστατευτικής και αυταρχικής ανατροφής, η οποία δεν επέτρεψε στο άτομο να αναπτύξει την αίσθηση αυτοαποτελεσματικότητας. Μπορεί, επίσης, να σχετίζεται με προβλήματα στην προσκόλληση

Συγκεντρωτικός πίνακας

Κατηγορία Α (παράξενοι – εκκεντρικοί)	
Παρανοειδής	Δυσπιστία και καχυποψία προς τους άλλους
Σχιζοειδής	Αποστασιοποίηση και περιορισμένη συναισθηματική έκφραση
Σχιζότυπη	Ανικανότητα για στενές σχέσεις, γνωστικές διαστρεβλώσεις και εκκεντρική συμπεριφορά
Κατηγορία Β (δραματικοί – ασταθείς)	
Αντικοινωνική	Αδιαφορία και παραβίαση των δικαιωμάτων των άλλων
Μετ αιχμιακή	Αστάθεια στις σχέσεις, στην αυτοεικόνα, στο συναίσθημα και έντονη παρορμητικότητα
Δραματική	Υπερβολική συναισθηματικότητα και επιζήτηση της προσοχής
Ναρκισσιστική	Αίσθηση μεγαλείου, ανάγκη για θαυμασμό και έλλειψη ενσυναίσθησης

Συγκεντρωτικός πίνακας II

Κατηγορία Γ (αγχώδεις – φοβισμένοι ασθενείς)	
Αποφευκτική	Κοινωνική αναστολή, αισθήματα ανεπάρκειας και υπερευαισθησία στην αρνητική αξιολόγηση
Εξαρτησιακή	Υπερβολική ανάγκη για φροντίδα, υποτακτική συμπεριφορά και φόβος αποχωρισμού
Ψυχαναγκαστική – καταναγκαστική	Έντονη ενασχόληση με την τάξη, την τελειότητα και τον έλεγχο

Schacter D.L., Gilbert D.T., Wegner D.M., 2012

Ποσοστό των Δ.Π. στο γενικό πληθυσμό

Διαταραχή	Επιπολασμός (%)	Αναλογία φύλου
Παρανοειδής	2	Άνδρες > Γυναίκες
Σχιζοειδής	<2	Άνδρες > Γυναίκες
Σχιζότυπη	<1	Άνδρες > Γυναίκες
Αντικοινωνική	2	Άνδρες > Γυναίκες
Μετايχμιακή	1	Γυναίκες > Άνδρες
Δραματική	2	Γυναίκες > Άνδρες
Ναρκισσιστική	<1	Άνδρες > Γυναίκες
Αποφευκτική	5	Άνδρες = Γυναίκες
Εξαρτησιακή	1.5	Γυναίκες > Άνδρες
Ψυχαναγκαστική καταναγκαστική	2	Άνδρες > Γυναίκες

Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας (1 από 5)

Οι θεραπευτές που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν τα συμπτώματα των διαταραχών της προσωπικότητας πρέπει συνήθως να αντιμετωπίσουν παράλληλα και διαταραχές του
Άξονα Ι
(σ' αυτή την περίπτωση τα άτομα είναι πιο σοβαρά διαταραγμένα)

Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας (2 από 5)

- Χρησιμοποιείται συχνά **φαρμακευτική αγωγή**, η οποία καθορίζεται από το πρόβλημα στον Άξονα I (αγχολυτικά ή αντικαταθλιπτικά)

Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας (3 από 5)

- Με δεδομένη τη σύνδεση της σχιζότυπης διαταραχής με τη σχιζοφρένεια, τα αντιψυχωτικά φάρμακα είναι αποτελεσματικά στην αντιμετώπισή της
- Μπορούν να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα ενός Κέντρου Ημέρας, με ομαδική και ατομική θεραπεία σε καθημερινή βάση
(οδηγούν σε μείωση των συμπτωμάτων και σε βελτίωση της κοινωνικής λειτουργικότητας)

Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας (4 από 5)

- **Ψυχοδυναμική προσέγγιση:**
Προσπαθεί να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο ο ασθενής αντιλαμβάνεται τα προβλήματα της παιδικής του ηλικίας, τα οποία θεωρείται ότι αποτελούν τη βάση της διαταραχής προσωπικότητας που εμφανίζει

Θεραπεία των διαταραχών προσωπικότητας (5 από 5)

- **Γνωστική – συμπεριφορική προσέγγιση:**
Η διαταραχή αναλύεται με όρους αρνητικών πεποιθήσεων, οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν να ερμηνευτεί το μοτίβο των συμπτωμάτων που παρουσιάζει το άτομο
Αναζητούνται δυσλειτουργικές παραδοχές και σχήματα που μπορεί να βρίσκονται πίσω από τις σκέψεις και τα συναισθήματά του

Θεραπεία της μεταιχμιακής διαταραχής προσωπικότητας (1 από 4)

- Ελάχιστοι ασθενείς προκαλούν τόσο μεγάλες δυσκολίες στη θεραπεία, όσο οι ασθενείς με μεταιχμιακή διαταραχή προσωπικότητας
- Η νοσηλεία είναι συχνά απαραίτητη (λόγω του κινδύνου αυτοκτονίας)
- **Φάρμακα:** Αντικαταθλιπτικά, αντιψυχωτικά, λίθιο και αντιεπιληπτικά χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία

Θεραπεία της μεταιχμιακής διαταραχής προσωπικότητας (2 από 4)

- **Ψυχοθεραπεία που βασίζεται στη θεωρία των Αντικειμενοτρόπων σχέσεων:**

Έχει ως βασικό στόχο να ενδυναμώσει το αδύναμο Εγώ του ασθενούς, ώστε να σταματήσει να χρησιμοποιεί τον αμυντικό μηχανισμό της σχάσης (αδυναμία του ατόμου να διαμορφώσει σύνθετες αναπαραστάσεις των άλλων)

Θεραπεία της μεταιχμιακής διαταραχής προσωπικότητας (3 από 4)

Λόγω της δυσκολίας τους να εμπιστευτούν τους άλλους, είναι εξαιρετικά δύσκολο για τους θεραπευτές να αναπτύξουν και να διατηρήσουν τη θεραπευτική σχέση

Θεραπεία της μεταιχμιακής διαταραχής προσωπικότητας (4 από 4)

(π.χ. είναι δύσκολο για το θεραπευτή να κρίνει αν το τηλεφώνημα που θα δεχτεί τα ξημερώματα είναι πραγματικά μια έκκληση για βοήθεια ή μια χειριστική συμπεριφορά, με στόχο να ελέγξει πόσο σημαντικός είναι ο ασθενής για το θεραπευτή και μέχρι ποιο σημείο μπορεί να φτάσει για να ανταποκριθεί στις ανάγκες του)

(Kring A.M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson S.L., 2010)

Βιβλιογραφία (1 από 3)

- Ευθυμίου, Κ., Μαυροειδή, Α., Παυλάτου, Ε. και Καλαντζή-Αζίζι, Α. (2006). *Πρώτες βοήθειες ψυχικής υγείας. Ένας οδηγός για τις ψυχικές διαταραχές και την αντιμετώπισή τους*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ευθυμίου, Κ., Ρακιντζή, Σ., & Roder, V. (2009). Ένα γνωσιακό συμπεριφορικό ομαδικό θεραπευτικό πρόγραμμα για τη βελτίωση των γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των ασθενών με σχιζοφρένεια. *Ψυχιατρική*, 20(3), 245 - 254. (<http://www.psych.gr/documents/psychiatry/20.3-GR-2009-245.pdf>)
- Karlan, H.I.S. and B.J. Sadock (2000). *Ψυχιατρική*, τόμος Β'. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.
- Μάνου, Ν., (1998). *Βασικά Στοιχεία Κλινικής Ψυχιατρικής*. Θεσσαλονίκη :University Studio Press.
- Καγγελάρης, Φ. (2015). *Το βλέμμα και το Είναι στην ψύχωση : Η διαδικασία της αποπροσωποποίησης στη σχιζοφρένεια*. Αθήνα : Άγκυρα
- Παπακώστας, Γ. (1994). *Γνωσιακή Ψυχοθεραπεία: Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ινστιτούτο Έρευνας της Συμπεριφοράς.

Βιβλιογραφία (2 από 3)

Σίμος, Γ., (2010). *Γνωστική Συμπεριφοριστική Θεραπεία: Ένας οδηγός για την κλινική πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις

Πατάκη

Συλλογικό έργο (2006). *Ανθολόγιο ελληνικών ψυχιατρικών κειμένων*. Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις

Συλλογικό έργο (2008). Ο ψυχισμός δεν είναι ούτε ανεγκέφαλος ούτε άψυχος. *Περιοδικό Διαβάζω*, τχ. 488

Ποταμιάνος, Γ., & Αναγνωστόπουλος, Φ. (2012). *Προσωπικότητα : Θεωρίες, κλινική πρακτική και έρευνα*. 2η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Παπαζήση

Aiden, L.E., Laposa, S.M., Taylor, C.T. and Ryden A.G. (2002). Avoidant personality disorder: Current status and future directions. *Journal of Personality Disorders*, 16 (1), 1-29.

Beck, A.T., Freeman, A. and Davis, D.D. (2003). *Cognitive therapy of personality disorders*, 2nd Edition, New York: Guilford Press

Debray, Q. (1986). *Ο ψυχοπαθητικός*. Αθήνα: Εκδόσεις Χατζηνικολή.

Βιβλιογραφία (3 από 3)

Dowson, J.H. and A.T. Grounds, (1995). *Personality Disorders: Recognition and clinical management*. Cambridge : Cambridge University Press

Faith, C. (2009). Dependent Personality Disorder: A Review of Etiology and Treatment. *Journal of Counseling Psychology*, 1 (2), 1-11.

Getzfeld, A.(2009).*Βασικά στοιχεία ψυχοπαθολογίας*. Πάτρα : Gotsis.

Hertlet, S.C. (2013). *Understanding Obsessive – Compulsive Personality Disorder: Reviewing the specificity and sensitivity of DSM-IV Diagnostic Criteria*. Sage Open.

Kring, A., Davison, G., Neale, J., & Johnson, S.(2010). *Ψυχοπαθολογία*. Αθήνα : Gutenberg

O' Donohue W., Fowler K.A. and Lilienfeld S.O. (2007). *Personality Disorders: Toward the DSM-V*. New York: Sage Publications.

Schacter D.L., Gilbert D.T., Wegner D..M. (2012). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg

Χρήσιμες ιστοσελίδες

<http://www.psychiatry-pulse.gr/yliko/arieti.pdf>

<http://www.encephalos.gr/full/47-1-01g.htm>

<http://www.helpguide.org/articles>

<http://psychcentral.com/personality/>

<http://www.mentalhealthamerica.net/conditions/personality-disorder>

<http://www.nhs.uk/conditions/personality-disorder/Pages/Definition.aspx>

<http://www.klimaka.org.gr/%CE%94%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%87%CE%AD%CF%82%20%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82.%202doc.pdf>

<http://www.experimentalphysiology.gr/UserFiles/Research/psyYgeia/DIATARAXES%20PROSOPIKOTHTAS.pdf>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. <Σιαφάκα Βασιλική>. <Ψυχοπαθολογία Ενηλίκων>.

Έκδοση: 1.0 <Ιωάννινα>, 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO102>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Τσάνταλη Ελένη>
<Ιωάννινα>, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης